

fil-Għarbi t'fisser ukoll *hâ l-merhla tirgha*, j'gifieri, *harigha* mill-maqjel u *hadha barra fil-wisa'*; mela *misraħ* t'fisser ukoll imkien fejn il-merhla tirgha; *wesgha fejn wiehed jista' jimxi* u *jdur hieles minn kull ghaliq*.

MITRAH

Bhall-oħra din ukoll ġejja mill-verb *terah* li jfisser *tefagh, xehet*; mela *mitrah* hu l-imkien fejn wiehed jitfa' jew jinxe-het. Maż-żmien dejjaqna dit-tifsira u *mitrah* baqgħet t'fisser biss dak li wiehed jimtedd fuqu. Minn *terah* ġejjin ukoll: *mitruħ* li t'fisser *mitluq, mormi, bla saħħa* bħal bajda tat-tigieġa *mitruħa* qabel il-waqt; *terriħa* li hi xibka tas-sajd li s-sajjieda jitfghuha bis-saħħa l-baħar, mhux bħal xbiek oħra; *terha* t'fisser il-qamħ jew ix-xgħir li l-bidwi jitfa' fuq il-qiegħa għad-dris. It-*terha* li biha jithažżmu r-rġiel, li ngħi-dulha wkoll *buxaqqa* u *futjana*, ma naħsebx li ġejja minn dan-nisel. Fil-Għarbi tas-Sorija t'fisser *ghata għal ro's in-nisa*.

MITRAQ

Xi t'fisser dil-kelma? Jekk inżidulha *a*, issir *imterqa* li kullhadd jaf xinhi. Ġejjin it-tnejn mill-verb *teraq*, li minnu mnissel *tertaq* (= *terraq*) u jfisser *habbat, zeppen u kisser frak*. Mela *teraq* t'fisser *habat u daqq fuq xi haġa biex jaħdimha*; u *mitraq* hi l-ghodda li biha wiehed iħabbat fuq haġa oħra biex ikisser minnha u jaħdimha; bi kliem ieħor *martell*.

IMGHĀX

Jidhirlek li dil-kelma ġejja mill-gherqm-*gh-x*, li minnu ġejj ukoll il-verb *miegħex*. Le; il-kelma *imgħāx* ġejja mill-verb *ghāx, ighix* u t'fisser *dak li l-bniedem jaħtieġlu biex ighix, dak li wiehed jaqla' jew dak li bih wiehed jaqla' x'jiekol*. Din it-tifsira nbagħad aħna tajnieha lill-qligh li wiehed jaqla' mill-flus mislufa. Bil-Għarbi *imgħāx* iġhidulhom *fejda* jew *fejdet il-miel*. Mill-kelma *imgħāx* għamilna l-verb *miegħex*.

Sajdun.

GHIDUD MALTI

LI FIIH ĠMIEL, SAHHA, JEW HIEĠ.

1. "Tidħol damma" ma' xi hadd, jew ta' xi hadd, ifisser tithabbej sewwa miegħu, bħal: "Daħal damma mal-ministru", j'gifieri "Sar haġa waħda mal-ministru."
2. "Iccarcar iż-żmien" ifisser taħlih daqsxejn daqsxejn, bħal ma taħli l-ilma, meta tħallih icarcar qatra qatra.
3. "Iccantar il-logħob lil xi hadd" ifisser "ittelfu ix-xorti fil-logħob". Tisma' lil xi hadd iġhid fuq il-logħob lil xi ieħor li jkun resaq lejha: Kif ersaq inti, cantartli l-logħob; ma nistax nirbaħ waħda.
4. "Toqgħod fuq il-ġuna". Ġuna t'fisser il-bejta tal-ħamiem. "Iż-żgħar tal-ġuna", il-bciecen. Toqgħod fuq il-ġuna ifisser tqum fuq tiegħek u turi setgħetk, jew jeddek. Xempju: Fl-aħħar missierhom qam fuq qaddu u qagħdilhom fuq il-ġuna.
5. "Tagħmel cappatina" j'gifieri xi biċċa xogħol imġharqa li tisfa fix-xejn jew fi ħsara. "Dam jaħsibha ħafna, dam jithabat iżjed u flaħħar għamel cappatina. Cappatina minnha nfisha ssarraġ tebgħa li tagħmel qatra tal-linka meta waqt il-kitba taqgħalek mill-pinna.
6. Mill-kelma "id" j'itnissel ħafna għidud li neħtiguh f'ħafna ħabtiet; ara:
 - a) "Minn id għal id" j'gifieri, mingħajr ma jieħu sehem haddieħor. Atih din l-ittra, minn idek għal idu.
 - b) "Ma jgibx għal idi" j'gifieri akbar milli nista' naħkem jew naqbad. Din il-ghodda ma għibx għal idi.
 - c) "Ma jgix f'idejja" ngħidu għal wiehed li fis-snin u fis-saħħa jkun iżgħar min'na u ma jixraqx neħduha jew nissaraw miegħu.
 - d) "Tiddi xi haġa" ifisser tgħaddiha lil haddieħor minn id għal id. Xempju: Tiftakar meta ġejt f'darek u iddejtlek ittra minn għand l-imghallem tiegħi?
 - e) "Tiddi" t'fisser tati dawl qawwi, bħal ma tagħmel ix-xemx. Din il-kelma tnisslet mix-xebħ bejn l-id, meta tkun miftuħa beraħ, u haġa li tati dawl qawwi, għaliex f'għajnejna id-dawl qawwi, li joħroġ minn haġa tixgħel, jidher f'sura ta' raġġi li joħroġu mill-qalba, bħal ma s-swaba joħroġu mill-pala tal-id. Minn hawn ukoll il-kelma "diġa" li għaddiet f'bosta u bosta ilsna, għalkemm b'tifsir ftit u xejn mibdul.

Dun Karm.